

Johann Klein Johannes Schnobelius

De Iustificatione Hominis Peccatoris Coram Deo, Assertiones Theologicae

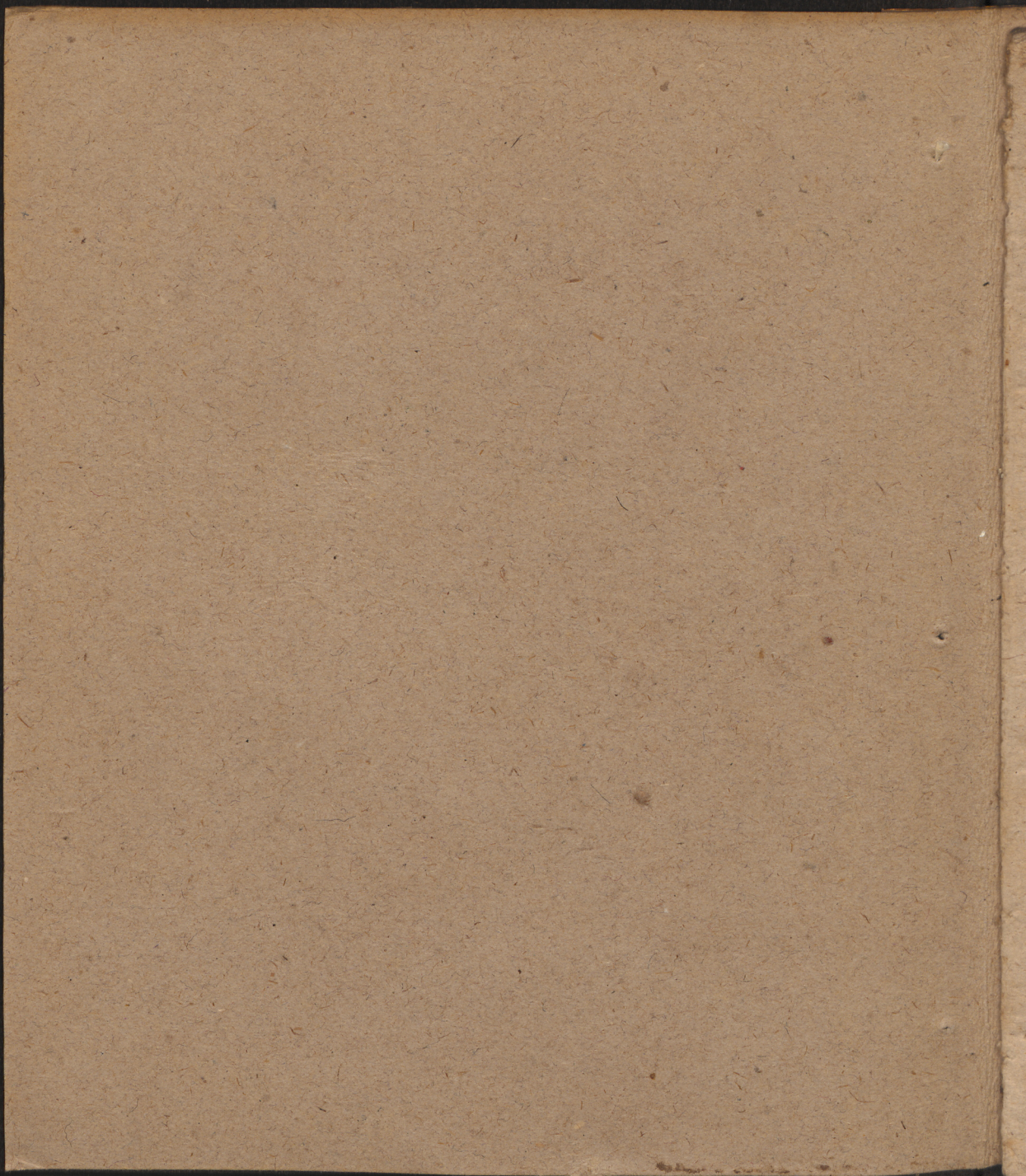
Rostochi[i]: Pedanus, 1630

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn739711067>

Druck Freier Zugang

Vert. v. F. Schmöbelius
F. Klein / a
R. M. theol. 1630.

DE
JUSTIFICATIONE
HOMINIS PECCATO-

RIS CORAM DEO,

Affertiones Theologicæ

De quibus

DEO TER OPT. MAX. ADJUVANTE

PRÆSIDE

JOHANNE CLEINIO,

Sacrarum Literarum in Academiâ

Rostoch. Professore,

Publicè in Auditorio Majori die 24. April.

horis antemeridianis.

RESPONDEBIT

JOHANNES SCHNOBELIUS

Soltquellensis Marchicus.

ROSTOCHI

Litteris Ioachimi Pedani, Acad. Typ.

ANNO M. DC. XXX.

IN NOMINE
SACRO-SANCTÆ TRINITATIS.
Disputatio Theologica.

Thesis I.

DE *Iustificazione* Hominis peccatoris coram Deo, gravissimo Christianæ religionis negotio, hoc tempore acturi, initio quidem præmittimus talem ejus definitionem: *Iustificatio est actio Dei, quâ Deus hominem peccatorem, pœnitentem tamen, ex merâ gratiâ, propter Christum fide, ex verbo & Sacramentis accensâ, apprehensum, peccatis remissis à penâ absolvit, & Iustitiâ Christi imputatâ justum pronuntiat, ad nominis Divini gloriam, & justificati tranquillitatem & salutem æternam.*

2. Definitum est *Iustificatio*, vox sacris tantùm scriptoribus usurpata, vel *Bellarmin.* l. 2. de justific. c. 3. vel *Cost.* Enchir. contr. cap. 6. pag. 227. iudice. Quam ob causam indagaturi ejus notionem, non ad *Etymologiam*, cum *Salmer.* disp. 2. in Ep. ad Gal. nec ad *Aristotèlem*, cum *Censor. Col.* p. 157. Sed ad fontem omnium sacrorum scriptorum, Scripturas sacras recurrimus; quas qui attenderit, non is diffitebitur, forensi & judiciali significatione hoc loco eam, ubi de Reconciliatione hominis peccatoris cum Deo agitur, accipi debere, sicut sæpè appellaminibus à foro & iudicio desumptis hæc in re describendâ Spiritus S. utitur, ut cum Rei Rom. 3. 19. Debiti Matth. 18. 24. Accusatoris Joh. 5. 45. Testis Rom. 2. 15. Chirographi Coloss. 2. 14. Advocati 1. Joh. 2. 1. Tribunalis Rom. 14. 10. 2. Corinth. 5. 10. Iudicis Rom. 2. 2. Absolutionis Psal. 32. 1. meminit.

3. Sic nempe similiter, *justificare*, non est, ut Pontificij volunt, expellere peccatum inherens per succedentem justitiæ infusionem, *Bell.* l. 2. de just. c. 2. Sed forensi significato, reum ab intentato

A 2

crimine

eriminē & poenis, ad quas deposcebatur, absolvere, & justum reputare & pronuntiare, quomodo certē accipitur Prov. 17. 18. cum *abominabile apud Deum pronuntiatur justificans impium*, id est, impium absolvens & justum pronuntians, sicut 70. rectē per *δικαιον νεκρον* sunt interpretati. Nam ad justitiæ habitum impietate expulsâ deducere hominem, utique non est abominatio coram Deo. Similes locos, ubi vox justificandi, aut cui illa respondet, Hebræum *קִיְיָרִי* eodem sensu accipiat, habes Esa. 5. 23. c. 50. 8. 2. Sam. 15. 4. Deut. 25. 1. Psal. 82. 3. Exod. 23. 7. 1. Reg. 8. 32. 2. Par. 6. 23. Ipsa quin etiam Græca vox, *δικαιον*, est justum censere vel declarare Syr. 7. 5. c. 10. 32. c. 13. 26. Matth. 12. 37. Luc. 7. 29. c. 10. 29. c. 16. 15. Rom. 2. 13. & *Sophoclis commentatore in Oedipo Colon*, per *δικαιον νεκρον*, à *Suida* per *δικαιον νομιζεν* exponitur. In Scripturis certē sanctis, aut etiam apud 70, nusquam illo, quo Pontificij volunt, sensu usurpatur, nisi forte quis eò trahere velit locum ex Pl. 73. 13. ubi Interpretes Hebræum *זָכִיתִי לְכָבֶד* per, *ἐδικαιώθη* *τὸν καρδίας μου* reddidere.

4. In forensi igitur illo, quem dixi, usu, hoc loco, ubi de Justificatione hominis coram Deo agitur, accipi vocem oportere, indubitato ostendit, I. oppositio *Paulina* in Ep. ad Rom. capitis 5. commatio 16. c. 8. 33. 34. quibus in locis cum ex professo hæc justificatio describatur, opponitur eidem tamen, non, qualitarum vitiosarum infusio, sed condemnatio, vox similiter judicialis. ostendunt II. æquipollentes phrasēs, peccata remittete Mar. 2. v. 5. 9. 10. Peccata condonare Coloss. 2. 13. Non imputare Rom. 4. 8. sed regere peccata Psal. 32. 1. Reconciliare Rom. 5. 10. 2. Cor. 5. 19. Non vocare in iudicium Psal. 143. 2. Non condemnare Ieh. 3. 18. c. 5. 24. quæ, quid sit justificare, Synonimon ipsarum, hoc in loco, optime declarant. Imprimis III. manifestus est *Pauli* sermo Act. 13. 38. 39. Notum igitur sit vobis, viri fratres, quia per hunc vobis remissio peccatorum annuntiatur, & ab omnibus, à quibus non potuistis in Lege *Mosis* justificari, in hoc omnis, qui credit, justificatur. Ubi & per Remissionem peccatorum, ut vides, exponitur, & cum à peccatis justificari dicimur, idem esse quod absolvi, sive liberum pronuntiarī, liquidò indicatur. Nec IV. dissentiunt *Patres*, qui quamvis sæpius Latine compositionis ductum sequantur, & justificari habitualiter,

ter, pro iustum effici, exponant, non raro tamen evidentia rei in rectum reducuntur tramitem, & nobiscum relative explicant, pro iustum reputari & absolvi a peccatis. Sic *August.* Tom. 3. de *Spir. & Lite.* c. 23. *Aut,* inquit, *ita dictum est, iustificabuntur autem gratis, ac si diceret, iusti habebuntur, iusti deputabuntur, sicut dictum est de quodam, ille volens se iustificare, id est, ut iustus haberetur & deputaretur.* Et in *Psal.* 31. idem inquit, *si iustificatur impius, ex impio fit iustus. sed quomodo?* Nihil boni fecisti, & datur tibi remissio peccatorum. *Oecumenius* autem in 3. cap. Ep. ad Rom. *Iustitia Dei est Iustificatio ex Deo, absolutio ac liberatio a peccatis, a quibus lex ipsa absolvere non potuit. Quomodo fit iustificatio? per remissionem peccatorum, quam in Christo Iesu consequimur.*

5. Eam ob causam frivolum est, quod *Duraus* contra *Wilakerum* fol. 245, quaerit, *At quae Scriptura docuit, iustificationem a Sanctificatione distinguere?* nec minus imperite *Bellarmin.* l. 2. de iustif. cap. 3. *Hoc ipsum,* inquit, *est iustificari, ita, ut iustificatio duo illa contineat, purgationem, sive ablutionem, & sanctificationem.* Confundunt enim boni viri diversissima, quorum unum est individuum, alterum dividuum & per gradus & successive perficitur, quaeque adeo efficiente proxima, subiecto, forma, effectis maxime distingvi, tradunt Sacrae literae.

6. Genus iustificationis fecimus *Actionem Dei*, ex Rom. 8. 33. c. 3. 30. c. 4. 6. Gal. 3. 8. *Patris* scilicet, cui 1. Ioh. 3. 1. *Filij*, cui Esa. 43. 25. & *Spiritus sancti*, cui 1. Cor. 6. 11. iustificatio nostra tribuitur. quam ob causam iustitia ipsa, iustitia Dei Rom. 1. 17. c. 3. 21. 22. c. 10. 3. iustitia ex Deo Phil. 3. 9. ab hoc iustificante denominatur.

7. *Objectum*, circa quod versatur haec Divina actio, quodque, ut fieri solet in actionibus, *Materialis causa* vicem praestat, est homo peccator, poenitens tamen. Homo dico, non animus hominis sive ipsa ejus voluntas, in qua iustitia tanquam in subiecto & sede propria commoretur, ut vult *Bellarmin.* lib. 1. de iust. cap. 2. ad partem referens quod totius est, & iustificationem cum iustitia, actionem cum qualitate, imputatam iustitiam cum inherente sanctimonia iterum, confundens. Nobiscum autem sentit *David*, *Beatus VIR*, cui non imputavit Dominus peccatum psal. 32. 2. & *Paulus* Rom. 3. 28. *Arbitramur enim iustificari hominem per fidem, sine operibus legis.* Addo pec-

cator, scriptoræ itidem ductum secutus Rom. 4. 5. *credenti in eum, qui justificat impium*. Neq; enim post lapsum Adæ quisquam fuit hominum, excepto solo Christo Heb. 7. 26. qui à Deo fuerit justus reputatus, & à peccato fuerit immunis, ut indicant universales sententiæ Jobi 14. 4. Rom. 3. 23. c. 5. 12. c. 11. 32. 1. Iohan. 1. 10. à quibus qui excipiunt *benedictam illam inter omnes Mulieres virginem* Luc. 1. 28. opinionem, à *Canonicis Lugdunensib.* circa annum Domini 1136 in officia Ecclesiastica primum introductam, à Bernhardo tum temporis graviter reprehensam, à *Scoto* iterum circa annum Dni 1300 sub schemate possibilitatis & probabilitatis restauratam, à sectatoribus deinde & fratribus ejusdem (*Franciscani*) ordinis absolutè veram pronuntiatam, à concilio *Basileensi* & *Sorbona* confirmatam, à Franciscano deniq; Pontifice *Sixto Quarto* circa annum Dni 1476 à nota hæreseos, non argumentis sed plumbeâ bullâ vindicatam, secuti; nã illi privilegia sua Filio, Deo, adimunt, ut matrem, hominem, honorent, aut potius contumeliâ afficiant. Nam quod non ita dicitur, ut est, etiam si honor videatur, contumelia est, rectè ait *Cassianus* de Incarnat. lib. 1.

8. Non tamen circa quemvis peccatorem versatur hic divinus actus: ad poenitentes eum restrinxi, qui de peccatis doleant Psa. 51. 5. & iram Dei expaveſcant ibidem v. 19. Esa. 66. 5. Solentur autem se Christi merito Rom. 4. 24. 25. & deinceps ope Sp. S. Tit. 3. 5. fugituri sint peccata, & fructus poenitentia dignos edituri Matt. 3. 8. Act. 26. 20. Sic itidem restringit Scriptura Act. 10. 43. Rom. 3. 26. Luc. 24. 47. Qui nempe in impoenitentia & impietate suâ de justificatione sibi blanditur, imponit non minus stolidè quam miserè sibi ipsi, & dum justitiam, amorem Dei, justificationem, communionem cum Christo, coelos ipsos vanâ imaginatione præcipit, rectâ & hei dolor! trita frequentiq; viâ ad gehennam, ni respiscat, ducitur,

9. Summa & prima efficiens justificationis causa est Dei Gratia ex Rom. 3. 24. Tit. 3. 7. hoc est, Misericordia, Benevolentia, & Gratuitus Favor Dei, non autem Divina qualitas, in anima hominis splendoris aut lucis adinstar, inherens, quæ animarum maculas omnes deleat, ipsasq; animas pulchriores & splendidiores reddat, ut *Catech. Rom. capite de Baptis.* interpretatur. Videatur etiam *Costerus in Ench.*

Ench. de justis ubi Gratiam Dei, nominat Divinum & admirabile
*Sp. S. donum, & qualitatem divinitus infusam animæ, quā non aliter
 fugentur peccata, quā tenebræ advenit luminis* Pag. 231. *ut sit in homine
 nullum peccatum, quod damnationem mereatur* p. 232, *ut efficiantur
 Dei amore digni*, p. 233. *neg. enim est Deus instar hominum, qui indig-
 nos amare solent* p. 232.

10. Quoniam enim Gratia vocem de donis infusis ali-
 quando usurpari non negemus, ut videre est ex 1. Cor. 12. 4, hic
 tamen pro misericordia & favore Dei accipi, evincit 1. Collatio lo-
 corum sacrae scripturae, quorum in uno effertur per gratiam, quod
 in altero explicatur per misericordiam. Sic nempe Eph. 2. 8. dicit
Paulus, Gratia nos salvari, at in Ep. ad Tit. 3. 5. dicit, *ex misericordia
 Dei nos salvos fieri*, quomodo & in ipsa Epistola Pauli ad Eph. cap.
 præallegato v. 4. & 5. per misericordiae vocem, gratiam exposuerat.
 Sic 11. Septuaginta interpretes itidem Gratiam & misericordiam tan-
 quam Synonima usurpaverunt. Nam ¶ mox ipsis est χάρις mox
 ἐλεος. Gen. 18. 3. Abraham dicit *ἐἴ με εὖρον χάριν ἐναντίον σου*.
 At Loth c. 19. 19. *εὖρον ὁ παῖς σου ἐλεος ἐναντίον σου*. ipse Moses
 Num. 11. 11. inquit *Δὲ πᾶς εὖρηκα χάριν ἐνώπιόν σου*. at statim
 v. 15. subiicit, *ἐἰ εὖρηκα ἐλεος ὡς οὐκ οἶ*. Similiter & Hebraeis
 permutantur ¶ & □ Illud usurpatur de Iosepho inveniente
 misericordiam apud *Potipharem* Gen. 39. 4 & præfectum carceris
 ibidem v. 21. De eodem autem, *Pharaonis* benevolentiam & favo-
 rem adepto, usurpatur □ Gen. 47. 14. quæ ipsa etiam vox ibi-
 dem apud Senes χάρις, alias ἐλεος Deut. 13. 17. Hab. 3. 2. aut
 δίκτυον redditur Ps. 137. 11. Sic argumentor, causa & causatum sive
 effectus non sunt idem. Certum hoc, nec quisquam negabit, nisi
 qui rem simul esse & non esse dixerit. At gratia est causa donorum
 infusorum, & dona infusa sunt effecta gratiae Gal. 5. 22. E. Gratia
 & dona infusa idem non erunt. Huc facit iv. quod Paulus distin-
 ctis ea nominibus effert. Nam Gratiam vocat χάριν Rom. 5.
 15. Donum ipsam χάρισμα v. 16. v. Speciatim contra Bellarm.
 sic concludo. Quod designat Gratia in negotio Electionis, idem
 designat in negotio justificationis. Propositioni huic fidem facit
 Paulus 2. Tim. 1. 9, docens, gratiam, qua justificemur & salvemur,
 non

non esse diversam ab eâ, qua eligamur. At Gratia in negotio electionis, significat Gratuitam Dei misericordiam, non qualitatem nobis inhaerentem. id ipse *Bellarmin.* l. 2. de *Gratia & libero Arbitrio* cap. 10. multis probat. Ergo in negotio justificationis Gratia Gratuitû Dei favorem, non autem qualitatem nobis inhaerentem significat.

II. Gratia igitur, id est misericordiae Divinae, cum justificatione nostra tribuitur, non tantum tolluntur à *Scoto* conficta *merita de congruo*, sed omnibus etiam qualibuscunq; & quantiscunq; hominum operibus legalibus, justificandi vis adimitur. Hinc enim enascitur nobilis illa & famosissima in hoc articulo *Paulina oppositio*, inter Gratiâ & opera, quod si gratia justificemur, non operibus, aut si operibus, non gratia. *Rom.* 9. 30. 31. 32. c. 11. 6. *Gal.* 2. 16. Sunt scilicet opera lege (morali) à Deo præscripta, per se, & in se grata Deo, & ipsa strictè & rigide sumpta iustitia, adeo, ut qui ea fecerit, jam non per gratiam justus, & aeternâ vitâ dignus pronuntietur, sed ex debito & merito. *Rom.* 4. 4. Quod si igitur contra ex gratiâ, & non ex debito, justus & aeternâ vitâ digni pronuntiamur, utiq; non præstitisse nos opera lege præscripta, necessario consequitur. Nec verò inter se componi eadem possunt, vel per unionem inconfusam, vel per mixtionem, ut partim operibus servemur, partim gratiâ, supplente eadem id, quod desit operibus. Apud *Persas* ea lex valuit, ut cum quis in judicio argueretur aliquid fecisse contra leges, etiamsi liquidò constaret, eum culpæ affinem esse, non tamen statim condemnaretur, sed prius inquireretur diligentissimè in omnem illius vitam, inireturque ratio, plurane turpiter & flagitiosè, an benè laudabiliterque gessisset, tum si præponderabant honesta turpibus, absolvebatur, merentibus ita factis ipsius, sed interveniente tamen gratia, quæ pro justo bonoque habebat, non, qui nunquam peccasset, sed qui sæpius honestè egisset. Divinum autem Tribunal ignorat mixtionem istam, coram quo damnatur, qui ex operibus justificari vult, si vel semel tantum contra legem egerit *Deut.* 27. 26. ex gratia autem justificatur nemo, nisi qui in solidum omnia gratiæ, nil meritis adscripserit *Gal.* 3. 10. *Rom.* 11. 6. *Gratia non est Gratia ullo modo, si non sit Gratia omni modo.*

Quare

12. Quare releganda sunt ex negotio justificationis coram Deo, omnia, speciosissima quamvis & maxime Deo grata, Legis opera, ut quæ in fidelibus placent quidem Deo, sed Deum non placent, omnia inquam sunt seponenda, Legis non tantum Cere-
monialis, sed etiam Moralis, nec tantum facta ante fidem, per so-
las vires liberi arbitrij, ut vult Bellarm. lib. 1. de just. c. 19. sed etiam
ex fide & gratiâ facta. Equidem non tantum ceremonialis legis
opera excludi, ipse Bellarm. contra complices docet dicto loco, &
manifestum est ex Apostolo, ea se de lege loqui testato, *per quam
est agnitio peccati* Rom. 3. 20. & *totus mundus*, etiam *Pagani*, ad quos
non pertinebat ceremonialium observatio, *pronuntiantur rei co-
ram Deo* ib. v. 19. quæque habet additum fulmen maledictionis di-
vinæ, & promissionem vitæ æternæ Gal. 3. 11. 12. 13. cujus sanè sum-
mam repetitam vides Lucæ 10. 27. Alterum autem, *opera etiam ex
fide facta excludi*, non minus perspicue docet Paulus, tunc quoq;
cum ponit fidem, removens opera Rom. 3. 24. 25. Gal. 2. 16. c. 3. 11.
Docent rationes Paulinæ, quicquid ad legem pertineat Gal. 3. 2.
Phil. 3. 9. & quicquid nobis in nobis gloriandi materiam præbeat
Rom. 3. 27. à justificatione excludendum esse indicantes. Docent
exempla à Paulo allegata, *Abrahami* Rom. 4. 1. qui in ipso quasi
flore aut ἀκμῇ pietatis jam tot annos fidelis, jam renovatus, jam
obædientiæ & pietatis plurimis ijsq; clarissimis exemplis editis,
ex operibus tamen non justificatur Gen. 15. 6. Rom. 4. 2. & *Davi-
dis* Psal. 32. 1. Rom. 4. 6. qui jam tum servus Dei ps. 143. 2. custodi-
ens mandata Dei ps. 18. 23. ex operibus tamen justificari non potu-
it Rom. 4. 6. & ipsius *Pauli* exemplum, qui cum esset *in omni consi-
derentia bona conversatus* Act. 23. 1. & *studuisset sine offenculo conscien-
tiam habere bonam apud Deum* Act. 14. 16. in eo tamen justificatus non
fuit 1. Cor. 4. 4. *Sed habuit justitiam quæ ex Christo est, & non justiti-
am suam*, quæ ex lege est. Phil. 3. 8. 9.

13. Hæc verò cum ita profiteamur, & omnia nostris meri-
tis derogamus, misericordiæ autem divinæ nil non tribuimus, no-
lumus tamen interea meritum Christi exclusum, gratiæ subordi-
nandum cum Paulo Rom. 3. 24. non opponendum, cum Socino
de servat. parte 3. cap. 2. Extollimus enim Dei gratiam, sed ita, ne
tollamus ejusdem Veritatem & justitiam, quæ peccato-

B

res

nes dignos morte deputat Rom. 1. 32. & solos implentes legem iustos pronuntiat Rom. 10. 5. Gal. 3. 10. veritatem autem, quæ quod Deus dicit, facit, atq; ideo, cum legem transgredientibus, mortis supplicium fuerit Divinitus indictum Gen. 2. 17. peccata sine poenâ mortis non dimittet Conf. Heb. 9. 22. Nos vero quàm non impleamus legem, id cuiq; dicitur conscientia, & paulo ante dictum fuit. Abripiet igitur ad poenas Veritas, quos iustitia transgressores poenâ dignos reperit? Abriperet sine dubio, nisi intervenisset Filius Dei, *Mediator Dei & hominum* 1. Tim. 2. 5. & poenas, quas nos debebamus, luisset Esa. 53. 5. 6. & legem pro nobis implevisset Gal. 4. 4. Matt. 5. 17. ut, peccatores qui sumus in nobis, in ipso essemus iusti 1. Cor. 1. 30. & qui poenas merebamur, luente ipso, à poenis evaderemus liberi Gal. 3. 13.

14. Meritoria igitur salutis nostræ causa Christus est, vita & morte sua pro nobis iustitiæ Divinæ satisfaciens. Quod ipsum, cum negent acerrimè hodiè novelli *Photiniani* sive *Sociniani*, infantum suum *Faustum*, totis libris, De *Servatore* contra *Covetum* meritum Christi satisfactorium refellere, & *Bernhardi de Abailardo* sociorumq; de quibus *Cent. Magd.* centuria 12. capite 5. p. 848. seq. hæresin rursus interpolare conatum insecuti, *Catech. Racov. cap. 8. pag. 261. Ostorod. contra Tradelium, Smalzius contra Smigle:* nos præter Analogiam Sacrificiorum legalium tanquam typorum, & sacrificij Christi tanquam antitypi Heb. 8. 4. c. 9. 13. c. 10. 1. seq. Lev. 17. 11. Præter etiam manifestissima scripturæ dicta, de Redemptione satisfactoria Apoc. 5. 9. 1. Cor. 6. 20. Heb. 9. 12. 1. Tim. 2. 6. Col. 1. 14. 1. Pet. 1. 18. 19. 2. Pet. 2. 1. Propitiatione Dei per Christi Sangvinem partâ. Rom. 3. 25. 1. Ioh. 2. 2. c. 4. 10. Culpæq; & poenarum in Christum derivatione Esa. 53. 4. seq. liquido testificantia opponimus etiam ijs hunc Syllogismum fabricatum ex 2. Cor. 5. 14. sic inde colligo: Cujus, dum moritur, pro altero, mors ita acceptatur, ac si alter ille, ipse mortuus fuisset, is certè vice & loco alterius moritur. At Christi, dum pro nobis moritur, mors ita acceptatur, ac si ipsi mortui fuissetus Sic disertè Paulus *Κεῖνον ἑαυτοῦ, ὅτι ἐκ τῆς ὀνείας πάντων ἀνθρώπων, ἀπὸ τοῦ ἑαυτοῦ ἑαυτοῦ* loco præallegato. E. Christus dum pro nobis moritur, vice seu loco nostrū mortuus est, morsq; adeo ipsius vere fuit satisfactoria.

Cave.

15. Cave autem *activam*, ut in Scholis loquimur, *Christi obedientiam*, id est, actualem Christi justitiam, qua exactissime omnia legis præcepta servavit, à satisfactione hac & ratione meritoria sequestres, cum Piscatore, & affectis, eorumq; anteaambulone *Brandenburgiaco Kargio*, qui tamen errorem illum *Wischergera* retractavit, rectius edoctus à *Doctore Brentio*. Obligavit enim post lapsum nos Divina Lex, non tantum ad poenam luendam, qui eramus peccatores, sed etiam ad obedientiam perfectam præstandā, qui volebamus æternæ vitæ participes fieri, quorum neutrum, cū nos vel perferre, vel præstare possemus, utrumq; Christus suscepit, ut non modo per passionem à poenis nos redimeret Gal. 3. 13. sed & per actionem (*obedientiam*) justos nos constitueret Rom. 5. 19. Hinc dicitur ipse *perfectio legis ad justitiam* Rom. 10. 4. & non sui, sed, *nostri causa factus sub lege* dicitur Gal. 4. 4. 5. sicut nobis natus, nobis datus fuit Esa. 9. 6. Luc. 2. 11. Conferantur tamen præterea Ps. 40. 8. 9. & Heb. 10. 10. nam in Psalmo Christus dicitur *fecisse voluntatem patris & legē habuisse in medio cordis*; & inde sanctificari nos in Ep. ad Hebræos additur. Quare merito ipsi Doctiores *Calviniani piscatorianam* illam sequestrationem ægrè ferunt, ut non modo *Piscator* ex literis *Pastorum Gallicanorum Wappinai* congregatorū ad ipsum datis anno 1603. cognovit, sed & cognoscere quis habet ex *Bucano insit.* Theol. loco 31. q. 14. Polano super Daniel: Scharpio de justificatione, à quibus, alioquin fratribus *Piscatorianis*, ex professo dogma illud *Piscatoris* refellitur.

16. Sed & *Pontificij* non unum circa causam meritoriam errant errorem, qui verbi gratia, vel merito Christi meritum sanctorum, cum *animarum Hortulo*, *Compen. Theol. verit. Biela super canon. Missæ*, assuunt, vel Mariam adjutricem Christo in opere Redemptionis, cum suo *Mariali*, adjungunt, vel Christum nequiusse secundum strictum justitiæ rigorem, & de condigno Deo satisfacere, cum *Durando* contendunt, vel Christum sensisse iram Dei & dolores infernales, cum *Bellarmino*. negant, vel hominem posse satisfacere pro actualibus peccatis, cum *Bonavent.* pro culpa & poena æterna, cum *Tappero*, disputant, vel deniq; eatenus tantum agnoscunt necessitatem meriti Christi, ut propter illud nobis conciliaretur infusio justitiæ vel charitatis habitus, quo peccata tol-

lantur & nos verè fiamus inhærenter iusti, quæ jam communis
fermè sententia est.

17. Illam verò satisfactionem, quam nostræ justificationis
causâ abundè Christus præstitit, offert Deus nobis in *Verbo &
Sacramentis*, per fidem acceptandam & appropriandam. Hæc igitur
sunt applicationis instrumenta, sive, ut communiter loqui-
mur, *instrumentales justificationis causæ*, ex parte Dei quidem, *Dei
verbum*, vel in se consideratum Ioh. 6. 68, Rom. 10. 17. 2. Cor. 5. 19.
vel visibilibus Sacramentis vestitum Tit. 3. 5. Mat. 26. 28. ex parte
autem nostrâ, Fides Act. 13. 38. 39. quâ tanquam Spirituali manu,
gratia Dei in Christo fundata, & in Evangelio oblata, apprehenditur.

18. Oblatio illa Dei, per verbum & sacramenta quæ fit,
cum ex consilio Divino generalis sit, & latius, quàm ad electos
solos extendatur, Act. 20. 20. 21. Luc. 24. 47. 2. Cor. 5. 20. non
video ego, quomodo à simulatione & falsiloquijs Sanctum verbi
ministerium vindicare velint, qui Christi satisfactionem, & bene-
ficia per Christum parta ad solos electos restringunt, Calviniani
scilicet. Anne enim veraciter ad justificationem & vitam æternam
vocabuntur per Evangelium, quos ab æterno, absoluto & simpli-
ci odio averfatus Deus fuerit & æternæ damnationi destinaverit? id
ipsi Deputati Synodi Geldricæ in Syn. Dordracena in judic. de se-
cundo articulo Remonstr. non potuerunt capere. *Quomodo*, in-
quiunt, *ad salutem dici possint vocari, quibus filius Dei, id est ipse vo-
cans non intendit salutem, nos quidem non capimus.* Imò absolute
Molinæ in iudicio suo ad Synodum transmissio, pronuntiat, ut Chri-
stus summo amore amaverit, quos Pater ab æterno odit, & quos scit à
patre ab æterno destinatos ad penam, nemo à se impetrabit ut credat,
nisi qui vult decipi. Quo itidem jure satisfactio Christi ut fide arri-
piatur, offerri potest ijs, quorum non est Mediator Christus, quo-
rum peccata non expiavit, quibus Deum non reconciliavit, neq; sa-
lutem æternam promeruit? aut quid quæso obsequabit in infanti-
bus qui (he! nimis multi) reprobos se postea ostendunt, Baptis-
mus, si gratiam ijs nec Filius promeruit, nec intendit Pater? Om-
nia ergo vana falsa simulata, hypocritica, nisi tandem statuas cum
ministris *Argentensibus*, Calvinianis illis, in Confessian: 539. eamq;
sententiam secuto & ingenuè professo. *Zanchio, non esse baptizan-
dum.*

dum quemquā infantium, nisi hac cum conditione. si electi sint, hac formulā, Ego o Deus, hunc baptizo secundum electionem & propositum Divine voluntatis tue; nisi itidem cum Molinæo d. locò p. 407. Non omnes teneri credere, Christum pro se esse mortuum, asseras. Et tamen mi homo, idèò arguuntur & damnantur, quod non crediderint Ioh. 3. 18. c. 16. 9. Damnabitur ergo quisquam, quod non fecerit id, quod non tenebatur facere?

19. Oblatam igitur Gratiam recipit & appropriat nobis fides Ioh. 1. 12. & hinc toties fides iustificare in Scripturis dicitur, Rom. 1. 17. c. 3. 30. c. 5. 1. Gal. 2. 16. c. 3. 8. 24. non absolute, quatenus est qualitas, vel opus, sed relate, quatenus apprehendit Christum veram nostram iustitiam, gratiaq; promissionem de merito Christi. Hinc enim est, quod Scriptura differens de fide tam frequenter Christi, correlati, meminit Gal. 2. 16. Ioh. 3. 16. Act. 10. 43.

20. Considerari nempe potest fides dupliciter, vel absolute in naturā suā vel in officio iustificandi, prout ingreditur iustificationis negotium. Priori modo tres sunt ejus actus, *Notitia, Assensus, Fides*. Notitiam, ex actibus Fidei excludere conatur Bellarm. lib. 1. de iust. c. 7. ubi disertè asserit, *per ignorantiam melius quam per notitiam fidem definiri*; Sic fortasse solaturus, rudes illos, & mysteriorum Christi incuriosos fratres ignorantie, vel assensurus faciliè *Colo. Anglo Pontificio*, qui in disputatione *Westmonasteriensi*, in celeberrimo procerum totius regni & omnium ordinum conventu, non sine stupore audientium, palam dicere ausus est, *Dico vobis, ignorantia est mater pietatis*. Ita nimirum cum in tenebris & umbra mortis volutentur aut, ut Sap. liber c. 14. 22. loquitur, *in magno vivant inscitie bello*, tot & tanta mala pacem appellant, populoque persuadent, eam esse fidem & obedientiam, vel ut *Irenæus* loquitur, *Veritatis ignorantiam cognitionem vocant* contra Valent. 1. 2. cap. 19. Contra Scriptura à fide notitiam non segregat, cum eam per scientiam Christi Esa. 53. 11. per scientiam salutis Luc. 1. 77. per cognoscere Patrem & Christum Ioh. 17. 3. per agnitionem veritatis 1. Tim. 2. 4. 2. Tim. 3. 7. Tit. 1. 1. explicat, cum irèm fideles dicit, sapientes esse, & intelligere Ose. 14. 10. Cognoscere Deum Jerem. 31. 34. impleri agnitione voluntatis Dei in omni sapientiā & intelligentiā spiritali Col. 1. 9. accipere Spiritum sa-

plentia & revelationit in agnitione Dei, & illuminatos cordis
oculos Ephes. 1. 17. 18.

21. Et hoc modo considerata fidei objectum adaequatum,
est omne, & solum Dei verbum in Scripturis Prophetis & Apo-
stolicis propositum Act. 26. 22. Primarium tamen objectum sunt
summa & maxime necessaria Doctrinae Christianae capita, quae
fidei articuli dicuntur, quae non novit tantum fides, sed & assensu
suo confirmat, sicut & de omnibus denique promissionibus di-
vinis, sive corporalibus, sive spiritualibus, gratiae, vel gloriae non
dubitat. In negotio autem justificationis exierit se tantum ter-
tius ille actus, Fiducia, sive fiducialis Christi apprehensio, hoc est
non ideo justificat Fides, quod multa novit, & multis assentitur,
sed quod Christum, qui unus est nostra iustitia, recipit: & pro-
inde in justificandi actu, objectum speciale habet Christum scili-
cet, sive Misericordiam Dei in Christo Redemptore exhibitam &
oblatam in Evangelio.

22. Utrumque illud, esse scilicet fidem justificantem, fidu-
ciam, & habere objectum speciale, promissionem de gratia Dei in
Christo, iterum aegant Pontificij Bellarm. l. 1. de just. cap. 4. 5. 6. 8.
Sed non negat Spiritus Sanctus, Christus, Prophetæ, & Apostoli,
à quibus Fides πιστις 2. Cor. 3. 4. Ephes 3. 12. ἀληθεύει
Rom. 4. 21. πίστις Matth. 9. 22. Johan. 16. 33. περρησία Eph. 3.
12. Heb. 3. 6. appellatur. Sic 2. Fidei opponit Scriptura hæsitacionē,
pusillanimitatem, timorem, metum, dubitationem de promissio-
nibus Marc. 11. 23. Matth. 23. 21. Rom. 4. 20. Iac. 1. 6. Oppositum
ergo eis Fides, oppositum significabit. Hinc 3. quod Esa. c. 28.
16. dicit, *Qui confidit* (id enim est πᾶς conf 2. Par. 20. 20.) *non*
præfestinabit, id Paulus Rom. 10. 11. sic exprimit πᾶς ὁ πτεύων ἐσ-
τίτω & ἀπαρχωθήσεται. credere igitur, scripturae stylo, notat
confidere, adeoque fides est, ut dixi, fiducia.

23. Alterum similiter confirmant aperta Scripturae testi-
monia. Ierem. 23. 6. Ioh. 3. 16. Act. 4. 12. c. 10. 43. 1. Cor. 1. 30. unde
Paulus Rom. 3. 25. Iohannes 1. Epist. 1. 7. Petrus 1. Ep. 1. 2. in sangui-
ne Christi justificationem fidei sitam docent. Huc pertinent dicta
Gal. 1. 4. c. 3. 13. ubi Paulus fide nobis, imo sibi met ipsi satisfactio-
nem

nem Christi appropriat: Ipsius deniq; *Abrahami*, quem frustra pro
se urget *Bellarm.* l. 1. de just. cap. 8, patris omnium credentium fi-
des respiciebat Christum Gal. 3. 16. Christi mortem & resurrectio-
nem Rom. 4. 23. 24. 25.

24. Hinc jam intelligi facillè potest quis & quam ortho-
doxus sensus sit propositionis nostrarum Ecclesiarum, *Sola fides ju-
stificat*, quam tantopere flagellat chorus Pontificius. Nempe Ex-
clusiva particula, non removeret opera bona *ab actu presentia*, quasi
aut fidei & justificationi non adsint aut non adesse debeant Gal. 5.
6. (neq; enim est fides, neq; est justificatio, ubi non pietas & nova
obedientia, ut verissimè & gravissimè contra Pseudo-Christianos
docet Iacobus Ep. cap. 1. & 2.) Sed à *communicatione efficientia*, quod
in actu justificationis non operentur, Rom. 3. 24. 28. c. 4. 4. 5. cap.
11. 6. Gal. 2. 16. Eph. 2. 8. 9. Tit. 3. 5. Sive, ut in scholis loquimur,
non subiectum, sed Prædicatum determinat. Nam cum justificatio
obtingat nobis ex merà misericordià, propter solam satisfactio-
nem Christi, quam verbum & sacramenta offerunt, apprehensam
ut hactenus liquidò ostendimus, & verò non Charitatis habitus,
sed solius fidei munus sit, apprehendere oblatam gratiam, & satis-
factionem, quid quæso aliud ex parte nostri, quam sola fides, ad
justificationem concurrere poterit? Hinc utuntur particulis ex-
clusivis ipse Christus & Paulus: Christus particula *μόνον*. *μή Φο-
βῆς, μόνον πίστευε* Mar. 5. 36. *μή φοβῆ μόνον πίστευε καὶ σωθή-
σεται* Luc 8. 50. *Paulus* particula *ἐάν μή*: *ὅτι ἔδωκεν πρὶ ἀνθρώ-
πῳ ἔξ ἔργων νόμον, ἐάν μή ἀπὸ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ* Gal. 2.
16. cuius vim ut intelligas confer Matt. 12. 4. Ap. 9. 4. cap. 21. 27.
ideo pia quoq; antiquitas non abhorruit à propositione isthac,
hoc est, non dubitavit *Christi* & *Pauli* sermonem imitari. Sic circa
annum Dni 160. Irenæus dixit in præfat. tertii libri, *Sola fides vera
est & vivificat*. & lib. 4. cap. 13. *Fides que est ad Deum, justificat ho-
minem*, & circa annum Dni 230. Origenes in 3. Cap. Ep. ad Rom.
Ad justificandum sola Fides sufficit. Propterea *Cassander* ipse, scriptor
pontificius, improbare istam Propositionem non audet, *Habet eti-
am*, inquit *hæc locutio exempla vetustatis*, Nam *origenes* in Ep. ad Rom.
demonstrat FIDE SOLA ABSQ; OPERIBUS aliquos esse jus-
tificatos.

ustificatos & Hilarius de Paralytico, *A Christo, inquit, per fidem remissio est, quod lex laxare non poterat, Fides enim sola iustificat &c. per hanc autem solam fidem intelligunt haud dubie, solum meritum & confidentiam operum excludi, ut gratia stabiliatur, Consultat, de articulo 410 pag. mihi 29. & 30.*

25. Quæritur hic tamen, An non falsi crimen admisit Lutherus cum Particulam, solum, in versione Rom. 3. 28. adiecit, quæ non extat in textu authentico? *Iesuitæ sane quam indignè eo nomine excipiant virum, & quam contumeliosè Bibliomastigis, sacrilegi, sacræ scripturæ falsarii &c. titulis illum propterea differant, dici vix poterit. Audiatur modo Tannerus in Anatom. Aug. Confess. per additionem, insigne & inextinguibile falsi crimen in Spiritu S. & Divinum ejus Verbum admisit Lutherus, in Ep. ad Rom. c. 3. 28. & Paulo post: nimirum quia verus ac incorruptus sacra scripturæ textus, ejus hunc errorem nil juvabat, corrupti ipse, ac falsavit in suâ versione textum, addendo particulam, Solum, quæ in nullo textu, Latino Græco aut Barbaro antea in Ecclesia unquam legebatur. Similiter alij, sanè perquam liberales hoc in convitiandi genere.*

26. Sed recolligant se tandem, boni viri & parcius hæc effutiant, & quid dicant, recogitent. *Malè cuncta ministrat imperius. Nā 1. si is inextinguibile falsi crimen committit statim, qui addit particulam exclusivam, ubi in textu authentico non extat, quid fiet tandem de vulgato interprete Leu. 21. 2. Deuteron. 2. 12. 32. c. 22. 27. c. 32. 39. 1. Sam. 10. 19. c. 18. 8. 2. Reg. 7. 7. c. 19. 11. c. 23. 9. 2. par. 20. 12. Esther 3. 2. c. 4. 13. Job. 17. 1. cant. 8. 1. Jerem. 17. 4. Zach. 8. 19. Ubi particulas Tantum, & sola solus solum, Vulgatus addidit, non occurrentes in textu Hebraico? Quid fiet 2. de Senibus, apud quos occurrit particula καὶ μόνη Gen. 3. 11. quæ nec in Hebraico textu nec in vulgata versione reperitur; imò 3. ipse Christus hoc stragemate jesuitico feritur qui dictum Sp. S. Deut. 6. 13. c. 10. 20. sic recitat, Κύριον τὸν Θεὸν σε προσκυνήσεις, καὶ αὐτὸς μόνος λατρεύσεις Matt. 4. 10. cum exclusiva particula itidem in fonte non reperitur qua de re sic Maldonatus ad Matt. 4. 10. Nec est, illi soli servies. Septuaginta tamen interpretes & Latinus addiderunt, soli, ut sententiam exprimerent cum enim Deus jubet, adorare se, sibiq; servire vetat alium adorare Deum & servire illi. 14. Hoc. idem Iesuitæ responsum,*
respon-

responsum sibi habeant *Iesuita*. Non, inquam est in Græco, *sola* fide iustificari, sed fide iustificari. Lutherus tamen addidit, *Sola*, ut exprimeret sensum. Cum enim fide & non operibus iustificari dicit Paulus, excluduntur opera, & soli fidei iustificandi actus vendicatur. Præsertim v. cum hic genius sit patriæ linguæ, ut cum de uno quippiam affirmamus, de reliquo autem negamus, addi soleat in affirmatione vox exclusiva. Hinc vi. eodem modo Syrus interpret in Ep. ad Rom. c. 4. 5. vertit, *illi vero qui non operatus est, sed credidit* Modo (Balchud) in eum qui iustificat peccatores, ubi itidem Spiritus Sanctus exclusionem non utitur. Sic vii. Italia Venetijs excusa anno 1546. inserit eandem Gal. 2. 16. *Scientes quod non iustificatur homo ex operibus legis, nisi per fidem Iesu Christi*: in Italico est, *ma solo per la fede*. Deniq; octavo testantur cordati viri etiam in Bibliis ante Lutherum editis Rom. 3. legi *Allein durch den Glauben ohne der Werck*.

27. Iam porro de formali causâ justificationis quinq; diversas nos alere sententias Bellarm. l. 2. de Iustif. cap. 7. Scribit, impudentius *Salmeron*, *Lutherani*, ait prope ad 22. *opiniones de justificatione inter se pervenerunt*, in Ep. ad Gal. *Disp.* 7. qui, si modo suos intuerentur, næ illi satis dissensionum reperturi essent, etiam si nostris nullas affingerent. Quæ tamen vera, eaq; sacris literis conformis nostrarum Ecclesiam sit sententia, ex dictis facile liquet. Brevissimè loquendo, cum ex gratiâ, sive misericordiâ merâ, sine operibus nostris, propter solam Filij Dei obedientiam, iusti coram Deo pronunciemur, non poterit formalis causa esse, qualitas, vel iustitia nobis inhaerens, sed peccatorum remissio, & imputatio iustitiæ Christi, sive uno verbo, *obedientia Christi per fidem apprehensa imputatio*.

28. Hoc quidem nemo negavit Pontificijs, formam, quæ quis intrinsecus iustus sit & dicatur, iustitiæ habitum seu qualitatem inhaerentem esse. Nam inhaerentis iustitiæ non poterit forma nisi interna esse. Sed cum hic iustificatio scripturæ, ut docuimus, phrasi pro actu iudicis usurpetur, pro æstimatione, iudicio & dictione sententiæ, quæ iustos Deus nos pronuntiat, non propter nostram, inhaerentem nobis, iustitiam, sed gratis propter Christum, fide apprehensum, non potest unq; inhaerens iustitia forma
C iustifi-

Justificationis coram Deo dici. Hinc iustitia nostra dicitur *χρῆς*
ἐγὼν νόμος Rom. 3. 28. iustitia non propria cap. 10. 3. iustitia non
nostra Phil. 3. 9. Imò gratiæ iustificandi opponuntur perpetuò in
Scripturis opera, & sic simul interna iustitia, habitusq; charitatis.
Rom. 4. 5. cap. 11. 6. Gal. 2. 21. Id ne ergo in Justificatione formæ
habeat rationem, quod oppositum est gratiæ iustificanti, & à ju-
stificatione excluditur? 28

29. Contra ergò per imputatam Christi obedientiam iustos
nos in oculos Dei constitui, ut per & propter Christi passionem à
peccatorum poenis liberi, per iustitiam autem ipsius, qua legem
implevit, iusti & æternis præmiis digni pronunciemur, disertè do-
cet scriptura, cum beatitudinem & Justificationem nostram, per
remissionem peccatorum, imputationem Iustitiæ, occultationem
& non imputationem delictorum, definit Rom. 4. 6. ex psal. 32. 2.
2. Cor. 5. 19. cumq; Christum nostram iustitiam docet. Iere. 23. 6.
2. Cor. 1. 3. 2. Cor. 5. 21. Rom. 10. 4. Hinc etiam iustitia nostra, dicitur
iustitia in sanguine Christi Rom. 5. 9. iustitia per obedientiam Chri-
sti ibid. v. 19. iustitia imputata à Deo cap. 4. 6. 10. 11.

30. Confili ergo oraculis divinis nihil moramur *Tridentii-*
num anathema, quo feriuntur sess. 6. can. 10. qui dixerint, *homines*
per Christi iustitiam formaliter iustos: multo minus formidamus
Cavillationes Pontificiorum, qui doctrinam de impuratione iusti-
tiæ Christi amentissimam insaniam cum *Andradio, Mathematicum*
Solidianum commentum, cum Wilhelmo Rainoldo, adumbratam
& putativam iustitiam, cum Bellarm. appellare non dubitent, Me-
lius *Cassander de iustitia id est merito & satisfactione Christi nobis im-*
putata, hoc est, nobis, ac si propria esset, attributa, Scriptura satis apertè
loquuntur, & citat porro *Bernhard. Ep. 119. Assignata est homini iusti-*
tia aliena, qui caruit sua. Nam si unus pro omnibus mortuus est, igitur
omnes mortui sunt, ut videlicet satisfactio unius omnibus imputetur, se-
cuit omnium portavit. iustum me dixerim, sed illius iustitia, que nam
ipsa? Finit legis Christus ad salutem omni credenti. Qui factus est,
nobis iustitia à Deo patre. que ergo mihi iustitia facta est, mea non est.
& ex eodem in Cant. Ego quoq; misericordias Domini in æternum
cātabo numquid in iustitias meas? Domine memorabor iustitie tue so-
lus. ipsa enim est mea, nempe factus es in mihi iustitia à Deo, numquid
verum.

verēdū est, ne nō jam ambobus sufficiat. Non est palliū breve, quod secundum Prophetam, non potest operiri duos. in consult. p. 31. & 32.

31. Ultimo loco Finalem causam in definitione duplicem adjeci. Consideratur enim finis vel Dei, vel nostri respectu. Respectu Dei, finis justificationis est gloria Divina, quam in hoc actu luculentē manifestat, per justitiæ & misericordiæ declarationem. Sic innuente Apostolo Rom. 3. 24. 25. & in rei summā non dissentiente Bellarm. Finis (inquit lib. 1. cap. 2. de just.) justificationis impij est gloria Dei & Christi. Respectu autem nostri in hac quidem vita finis, est pax & tranquillitas conscientiæ, quod iterum docet Apost. Rom. 5. 1. In altera autem Salus & hæreditas æternæ vitæ 1. Pet. 1. 9. Rom. 6. 22. Tit. 3. v. 5. 7.

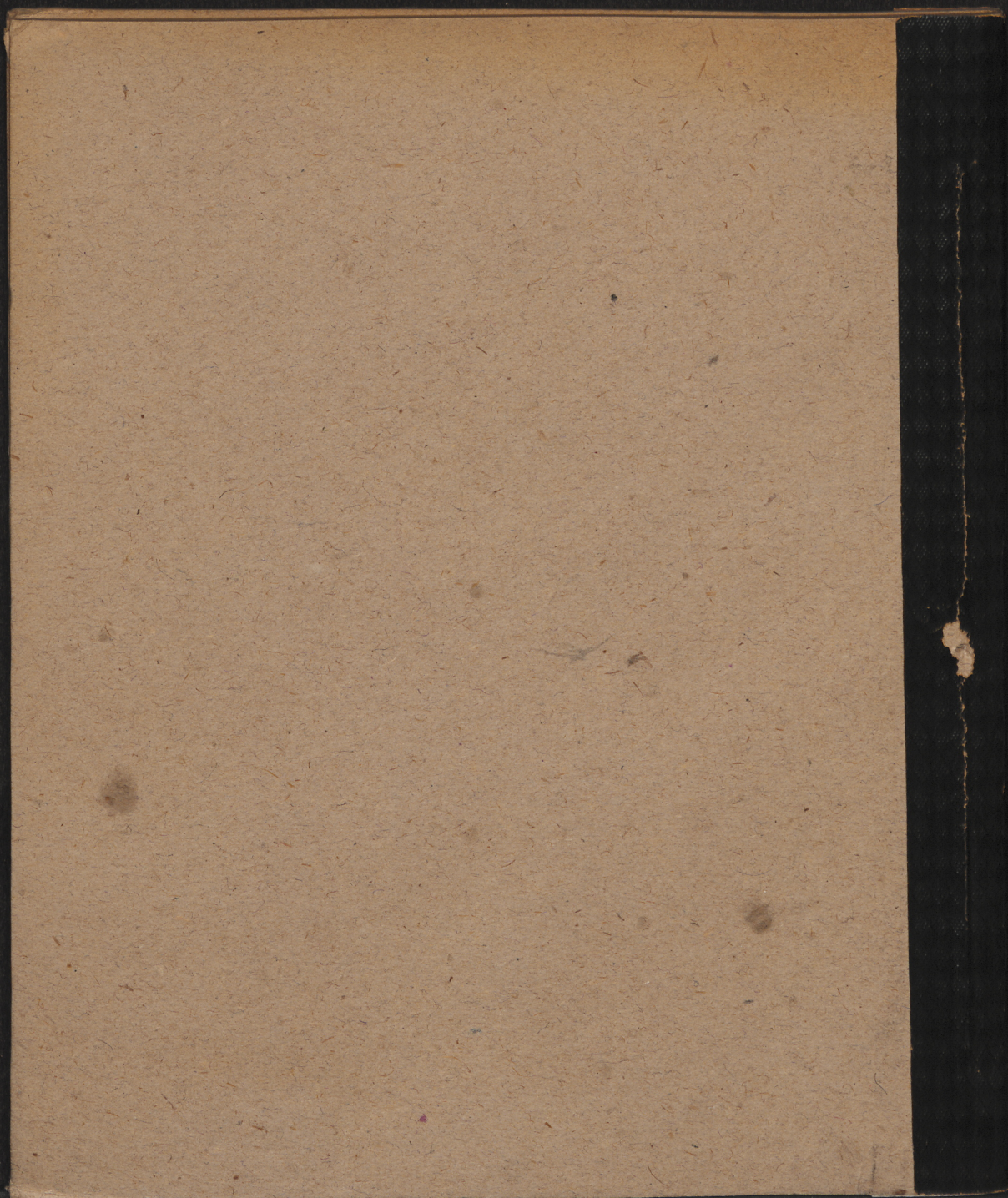
32. Cum fine altero justificationis, à Paulo ad Rom. 5. 1. indicato, tranquillitate scilicet conscientiæ, consistere nequit Malvendæ in Coll. Ratispon. anno 1546. propos. 11. & 30. *Etsi*, inquit, certum sit, omnia peccata, quæ ullo unquam tempore remissa sunt aut remittuntur, per sanguinem propitiatoris remitti, tamen cum quis firmiter & certo statuit sibi remissa esse peccata, non habens conditionis suæ & infirmitatis rationem, judicio magis temerario, quam scripturæ auctoritate ducitur. Quæ sententia licet communior sit, apud Pontificios ut ex Bellarm. l. 3. de justif. cap. 11. discimus, contraria eadem tamen est Divinis oraculis Eph. 3. 12. Iac. 1. 6. 1. Ioh. 3. 14. probatis exemplis Rom. 4. 8. c. 4. 38, 39. fidei naturæ Heb. 11. 1. & ipsi Spiritus Sanctificationi Rom. 8. 16. 1. Cor. 2. 12. adeoq; ab ipsis Doctoribus Pontificijs Catharino, Euseb. greinio, Cassandro, graviter refellitur.

COROLLARIUM.

Gratiam Justificantem non posse hominem ullo pacto, nequidem de congruo promereri, satis ingenuè confitetur *Cassander in Consultat. p. 55.* inquit, *De operibus impiorum uno ore pronuntiant omnes, nil illis inesse meriti & virtutis, ad gratiam Dei, quâ justificantur, conciliandam eo, quod non oriantur ex fide & gratiâ, qui fons est bonorum operum &c.* Sicut & Catharinus in Concilio Tridentino cum Dominicanis strenuè urgebat, Meritorum de Congruo opinionem & mentionem abolendam esse maxime, quod priscis Ecclesiæ temporibus inter tot cum pelagianis con-

tro

proverſias eorum nomen fuerit inauditum, Scriptura converſio-
nem noſtram Deo adſcribente, à cujus formulâ loquendi latum
unguem nos diſcedere non conveniat. Nihil tamen obtinue-
runt iſta monita in Concilio Trid. Vicere clamores Sco-
tiſtarum, qui cum fremitu & indignatione vociferaban-
tur, Deum niſi gratiam largiretur ijs, qui pro viribus incum-
bant, fore iniquum, partibus obnoxium, perſonarum accepto-
rem, non eſſe aliam rationem, cur huic potius, quam illi gratiam
impertiatur aliter qui ſentiat, impellere eum homines ad deſpe-
rationem, vel bonarum actionum neglectum, & ad malefacta ex-
cuſandum improbis viam patefacere. Maximo ideoq; artifi-
cio dedere operam Architeſti Canonum Tridentino-
rum, ita ut formarent etiam hæc in re Cothurnos De-
cretorum ſuorum, ut cuius non pedi, quod alias di-
citur, ſed capiti apti eſſent, quam ob cauſam etiam ad-
huc in tanta luce Evangelij Jeſuitas non pudet meritum
de congruo defendere. Sic enim Bellarm. lib. 5. de Juſtif.
cap. 22. Potest homo nondum reconciliatus per opera pœniten-
tiæ impetrare & mereri ex congruo gratiam juſtificationis &
Salmeron diſput. 10. in Epist. ad Galat. pag. mihi 36. ait Il-
lud tantum occurrit hoc loco conſiderandum, à concilio Tri-
dentino meritum Juſtificationis excludi: nam, nec ipſam fidem,
nec reliquas diſpoſitiones illam promereri aſſerit, Et intellige
merita condigni ſive juſtitia: nam Merita congruentiæ ſive
Decentiæ, quæ ſoli Dei Liberalitati innituntur, multi agnove-
runt. Nos autem quærimus cum Paulo ex Epist. 1. ad
Corint. 4. 7. Quis enim te diſcernit? Quid autem habes quod
accepisti? Si autem accepisti, quid gloriaris quaſi non accepe-
ris? & concludimus ex epist. ad Eph. 2. 8. 9. 10. Gratiâ
eſtis ſalvati per fidem (& hoc non ex vobis, Dei enim donum eſt)
non ex operibus, ut ne quis gloriatur Ipſius enim ſumus factura,
creati in Chriſto Jeſu in operibus bonis, quæ præparavit DEUS
ut in illis ambulemus.

Universitäts
Bibliothek
Rostock

[http://purl.uni-rostock.de
/rostdok/ppn739711067/phys_0024](http://purl.uni-rostock.de/rostdok/ppn739711067/phys_0024)

DFG

verēdū est, ne nō jam ambobus sufficiat. Non est palli-
cundum Prophetam, non potest operiri duos. in consul-

31. Ultimo loco Finalem causam in defini-
adjeci. Consideratur enim finis vel Dei, vel nostr
spectu Dei, finis justificationis est gloria Divina,
ctu luculentē manifestat, per justitiæ & misericor-
nem. Sic innuente Apostolo Rom. 3. 24. 25. & in
dissentiente Bellarm. Finis (inquit lib. 1. cap. 2. de
tionis impij est gloria Dei & Christi. Respectu
hac quidem vita finis, est pax & tranquillitas cos-
iterum docet. Apost. Rom. 5. 1. In altera autem Sal-
ternæ vitæ 1. Pet. 1. 9. Rom. 6. 22. Tit. 3. v. 5. 7.

32. Cum fine altero justificationis, à Paulo
dicato, tranquillitate scilicet conscientie, consiste-
vendæ in Coll. Ratispon. anno 1546. propos. 11. &
certum sit, omnia peccata, quæ ullo unquam tempore
remittuntur, per sanguinem propitiatoris remitti, tam-
miser & certo statuit sibi remissa esse peccata, non habem
& infirmitatis rationem, judicio magis temerario, qua
toritate ducitur. Quæ sententia licet communior sit
cios ut ex Bellarm. l. 3. de justif. cap. 11. discimus, co-
tamen est Divinis oraculis Eph. 3. 12. Jac. 1. 6. 1. Io
exemplis Rom. 4. 8. c. 4. 38. 39. fidei naturæ Heb. 11. 1.
S. testificationi Rom. 8. 16. 1. Cor. 12. adeoq; ab ip
Pontificijs Catharino, Eusebio, Cassandro, graviter

COROLLARIUM.

Gratiam Justificantem non posse homin-
cto, nequidem de congruo promereri, sa-
confitetur Cassander in Consultat. p. 55. inqu-
ribus impiorum uno ore pronuntiant omnes, nil
riti & virtutis, ad gratiam Dei, quā justificant
dam eò, quod non oriatur ex fide & gratiā, qui-
rum operum &c. Sicut & Catharinus in Concili-
cum Dominicanis strenuè urgebat, Meritoru
opinionem & mentionem abolendam e-
quod priscis Ecclesiæ temporibus inter tot cum pe-

